

## EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

### Vietnamská socialistická republika



## ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O KRAJINE

**Názov štátu:** Vietnamská socialistická republika (The Socialist Republic of Vietnam)

**Hlavné mesto:** Hanoj (6,5 mil. obyvateľov)

**Štátny sviatok:** 2. september (výročie vyhlásenia nezávislosti v roku 1945)

**Počet obyvateľov:** 90 mil. (14. najľudnatejšia krajina sveta)

**Rozloha:** 331.211 km<sup>2</sup> (pevnina 310.070 km<sup>2</sup>, voda 21.141 km<sup>2</sup>)

**Dĺžka pobrežia:** 3.444 km

**Úradný jazyk:** vietnamčina, najrozšírenejšími cudzími jazykmi sú angličtina, čínština (kantonská a mandarínska), ruština a francúzština (prevažne staršie generácie)

**Mena/ výmenný kurz:** Vietnamský dong (VND), oficiálny kurz sa pohybuje okolo 26.200 VND/1EUR, 21.300 VND/1USD (december 2014)

### Demografické údaje:

Hustota osídlenia: 262 obyvateľov/km<sup>2</sup> (jedna z najvyšších na svete), v delte Červenej rieky až 1.225 obyvateľov/km<sup>2</sup>

Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva: 29,6 % a 70,4 %

Vekové zloženie a zloženie obyvateľstva podľa pohlavia:

0- 4	5,2 %	muži 11.945.354 / ženy 10.868.610
15-64	69,3 %	muži 31.301.879 / ženy 31.419.306
Nad 65	5,5 %	muži 1.921.652 / ženy 3.092.589

Priemerný vek : 27,8 rokov (muži: 26,8 rokov, ženy 28,9 rokov)

Percento obyvateľstva pod 25 rokov: 53%

Priemerný vek dožitia: 72,18 rokov (muži 69,72 rokov, ženy 74,92 rokov)

### Národnosť

### zloženie:

86,2 % Vietnamci (národnosť Kinh) sústredení najmä v deltách hlavných vodných tokov a pobrežných nížinách. 12% etnickí Čiňania. Zvyšok populácie tvoria Khmerovia (okolo 1,4 %, žijú juhozápadne od Mekonskej delty), Čamovia (okolo 60.000) a ďalších 60 národnostných a jazykových menšín sústredených najmä v horských oblastiach.

### Náboženstvo:

Budhizmus (85 % obyvateľov); katolicizmus (8% populácie, po Filipínach najvyšší pomer medzi ázijskými krajinami); protestantizmus (asi 200 tis. veriacich v oblasti Centrálnej vrchoviny); islam (približne 0,5 % populácie, prevažne etnickí Khmerovia a Čamovia); hinduizmus (indická komunita v HCMC); sekta Cao Dai (3%) a sekta Hoa Hao (cca 1,5 milióna veriacich).

### Administratívny systém:

Krajina je rozdelená na 58 provincií a 5 miest ústrednej správy - Hanoj, Hočiminovo mesto (HCMC), Hai Phong, Can Tho a Da Nang.

Provincie sa ďalej delia na mestské a vidiecke okresy. Hlavným mestom je Hanoj, najväčším mestom je HCMC (10-12 mil. obyvateľov). V týchto dvoch mestách sa sústreďuje okolo 44 % mestskej populácie Vietnamu.

## I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

### a) Základná charakteristika hospodárstva VSR v roku 2014

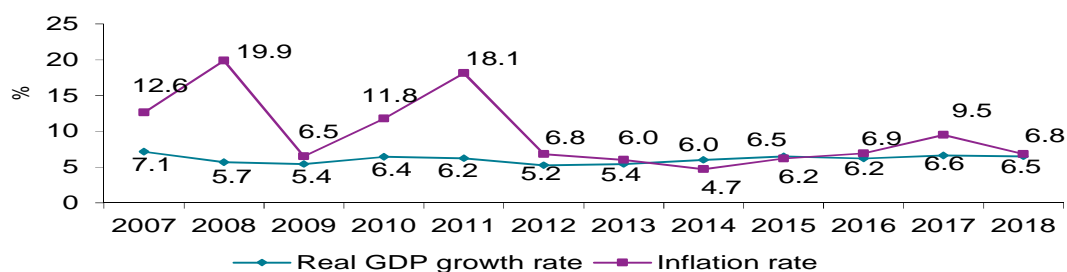
HDP krajiny za obdobie prvých 9 mesiacov 2014 vzrástlo o 5,62 %.

Rast HDP v jednotlivých odvetviach hospodárstva	Podiel odvetvia na celkovom HDP krajiny	Rast HDP v odvetví v roku 2013	Rast HDP v odvetví v 01-09/2014
Priemysel a stavebníctvo	38,3 %	5,43 %	6,7 %
Poľnohospodárstvo	18,4 %	2,67 %	3,5 %
Služby	43,3 %	6,56 %	11,1 %

Rast HDP sa spomalil (ročné tempo rastu za obdobie uplynulých 20 rokov bolo 7,2 %). V roku 2013 sa cieľ rastu HDP (5,5 %) najmä vinou slabého domáceho dopytu a krízy bankového sektora splniť nepodarilo.

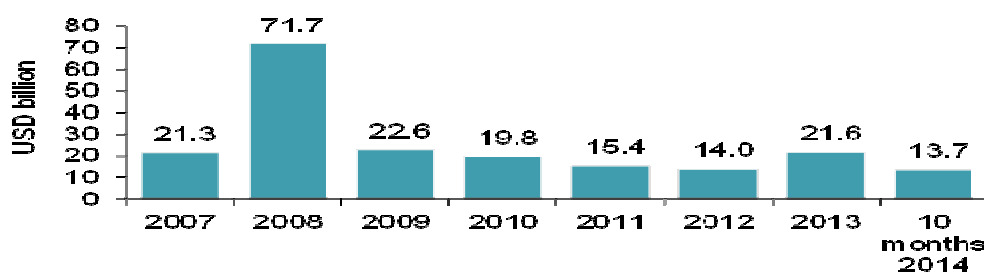
**Inflácia medziročne** vzrástla o 4,61% (sledované obdobie január – september 2014). V roku 2013 inflácia vzrástla o 6,6 %, čo predstavovalo najnižšiu hodnotu za posledných 10 rokov.

Vývoj a predpoveď rastu HDP a inflácie za obdobie 2007-2018:



**Priame zahraničné investície** dosiahli za obdobie január – október 2014 hodnotu 13,7 mld. USD, čo predstavuje medziročný pokles o 30 %. Investičnú licenciu získalo 1 306 nových projektov. Najväčším investorom v roku 2014 je Južná Kórea, Japonsko a Singapur. Celková výška registrovaných PZI vo Vietname dosiahla k septembru 2014 objem 241,7 mld. USD.

Vývoj PZI v období 2007-2014:



**Export** dosiahol v období január - november 2014 hodnotu 137 mld. USD, čo predstavuje medziročný nárast 13,7 %.

**Import** dosiahol v období január - november 2014 hodnotu 135 mld. USD, čo predstavuje medziročný nárast 12,6 %.

**Obchodná bilancia** dosiahla v období január – november 2014 prebytok 2,0 mld. USD.

**Priemyselná výroba** rástla v období január – november 2014 medziročne o 7,5 %. Vysoký rast zaznamenala najmä výroba mobilných telefónov a ich súčastí (60 %), automobilov (28 %), ocele (24 %), obuvi (20 %), oblečenia (16 %) a elektrickej energie (12,3 %).

Krajina disponuje zdrojmi uhlia, ropy, zinku, medi, striebra, zlata, mangánu a železa.

**Štátna banka VSR** sa v roku 2014 zameriavala na udržanie inflácie na úrovni 4-5 %, podporu dosiahnutia plánu ekonomického rastu krajiny, reštrukturalizáciu bankového systému, riešenie situácie nedobytných úverov bankového sektora a podporu úverového rastu. Objem nových pôžičiek rástol v roku 2014 o 5,82 %, avšak koncoročný cieľ bol rast o 12 %.

ŠBV v septembri 2014 znížila refinančnú sadzbu na 6,5% a diskontnú na 4,5%, základná sadzba ostáva na úrovni 9%.

**Štátny rozpočet** vykázal za rok 2013 deficit vo výške 5,3 % z HDP (plán bol 4,8 % z HDP), v roku 2012 to bolo 4,8 % z HDP. Vzhľadom na zvyšujúci sa deficit chýbajú vláde VSR prostriedky na realizáciu cieľov sociálno-ekonomického rozvoja krajiny, ako výstavba infraštruktúry, zdravotníctvo, školstvo, ochrana životného prostredia a boj proti chudobe.

**Platobná bilancia.** Výrazný nárast vietnamského exportu spolu s masívnym prílivom platieb zo zahraničia (zahraniční Vietnamci poslali v roku 2013 do Vietnamu 10,6 mld. USD), dostal vietnamskú platobnú bilanciu v roku 2013 do kladných čísiel. Devízové rezervy Vietnamu predstavovali ku koncu roka 2013 objem 30 mld. USD.

**Verejný dlh** Vietnamu v posledných rokoch rýchlo narastá. V roku 2010 dosahoval výšku 51,7 % z HDP, v roku 2014 dosahuje 60,3 % z HDP.

**Zahraničná zadlženosť** Vietnamu predstavovala v roku 2013 37,3 % z HDP, v roku 2014 stúpila na úroveň 40 % z HDP (približne 83,5 mld. USD, 921 USD/obyv.).

**Nezamestnanosť** medziročne mierne narastla na 2,2 % (3,58 % v mestách, 1,58 % na vidieku). Pod hranicou chudoby sa nachádza 10 % obyvateľstva.

**Minimálna mzda** bude od 1.1.2015 v závislosti od regiónu predstavovať 2,15 mil. VND (102 USD) pre najmenej rozvinuté regióny, až po čiastku 3,1 mil. VND (148 USD) pre najviac rozvinuté regióny (Hanoi, HCMC, Hai Phong).

**Priemerná mzda** sa pohybuje u robotníkov od 3-5 mil. VND (140-235 USD), u administratívnych pracovníkov v rozmedzí 6-10 mil. VND (280-470 USD), u manažérov medzi 10–20 mil. VND (470-950 USD).

#### Kľúčové ekonomické ukazovatele - roky 2013 a 2014

	2013 – výsledky	2014 – cieľ	01-9/2014
HDP (rast v %)	5,42	5,8	5,62
Inflácia (rast v %)	6,6	7	4,61
Fiškálny deficit	5,3 % z HDP	<5,3 % z HDP	3,6 % z HDP
Úverový rast (v %)	12,51	12-14	5,81
Saldo obch.bilancie	+ 0,863 mld. USD	<5,3 % z exportu	+2,0 mld. USD
Rast export. tržieb	+15,4 %	+10%	+13,7 %

#### Makroekonomické ukazovatele - roky 2011, 2012, 2013

	2011	2012	2013
HDP (rast v %)	5,9	5,03	5,42
HDP (v mld USD)	123,961	130,196	137,253
HDP/obyvateľ (v USD)	1.370	1.523	1.896
Inflácia (rast v %)	18,6	6,8	6,6
Priemys. výroba (rast v %)	6,8	5,8	5,9
Export (v mld USD)	96,3 (33,3% nárast)	114,631 (18,3% nárast)	132,17 (15,4% nárast)
Import (v mld USD)	105,8 (24,7% nárast)	114,347 (7,1% nárast)	131,3 (15,4% nárast)
Saldo obch.bil. (v mld.USD)	- 9,5	+0,284	+0,863

Podrobnejšie informácie o ekonomickom vývoji VSR sú na stránkach Štatistického úradu VSR:

[http://www.gso.gov.vn/default\\_en.aspx?tabid=491](http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=491)

Stránky Medzinárodného menového fondu o Vietname:

<http://www.imf.org/external/country/VNM/index.htm>

Stránky Svetovej banky o Vietname:  
<http://www.worldbank.org/en/country/vietnam>

### **Očakávaný vývoj v roku 2015**

Vietnamská ekonomika preukázala v roku 2014 viaceré pozitívne signály zlepšenia výkonnosti. Napriek tomu experti varujú pred priveľkým optimizmom z dosiahnutých makroekonomických úspechov. Zotavenie sa je nestabilné, nakoľko rast priemyselnej výroby ako aj výrazný rast exportu sú dosahované najmä vďaka sektoru PZI, pričom domáci sektor ostáva výkonnostne slabý s veľmi nízkou produktivitou. Vietnam tiež čelí rizikám spojeným s alarmujúco vysokým verejným dlhom, ako aj dlhmi spôsobenými štátom vlastnenými spoločnosťami.

Hlavné ciele krajiny na rok 2015 sú zamerané na pokračovanie stabilizácie makroekonomickej situácie, zrýchlenie procesu reštrukturalizácie štátom vlastnených podnikov formou ich privatizácie (do roku 2015 sa má sprivatizovať 432 spoločností a privatizačný proces bude ukončený do roku 2020), ozdravenie finančno-bankového sektora (riešenie situácie nesplácaných úverov), zlepšovanie podmienok pre podnikanie v krajine, lepší prístup k novým kapitálovým zdrojom pre podnikateľov, zvýšenie efektívnosti a modernizáciu poľnohospodárskeho sektora, podporu tzv. zeleného rastu krajiny, rozvoj vedy a nových technológií, boj s korupciou, rozvoj vidieka, vzdelávanie, administratívnu a súdnu reformu.

Veľké nádeje sa s ohľadom na ďalší hospodársky rast Vietnamu vkladajú do podpisu viacerých v súčasnosti vyjednávaných dohôd o voľnom obchode, medzi ktoré patrí aj FTA EÚ - Vietnam, ktorá prinesie elimináciu tarifných a netarifných prekážok obmedzujúcich vzájomný obchod a vstup na trh. V roku 2015 sa tiež očakáva vytvorenie ekonomickej komunity krajín ASEAN s voľným pohybom tovaru, kapitálu, služieb a pracovnej sily a výrazným znížením colných sadzieb a taríf.

**Podnikateľské prostredie.** V rebríčku Doing Business 2014 od Svetovej Banky sa v porovnaní podnikateľského prostredia v rámci 189 ekonomík sveta umiestnil Vietnam na 78. mieste. Podľa tejto správy sa ochrana investorov v krajine posilnila, ale náklady na podnikanie narástli, najmä s ohľadom na vyššie daňové zaťaženie. Negatívny dopad na podnikanie má vysoká administratívna zaťaženosť, nerozvinutá infraštruktúra, nestabilné dodávky elektrickej energie a nízka kvalifikácia pracovnej sily. Medzi najväčšie nedostatky patrí aj nerovné konkurenčné prostredie, kde sú vládnymi preferenciami zvýhodňované štátom vlastnené podniky (tvoria 40 % ekonomiky), ktoré pracujú neefektívne. Prekážkou zdravého trhového prostredia je aj vysoká úroveň korupcie v krajine. (vo svetovom rebríčku hodnotenia korupcie je na 123. mieste zo 176 hodnotených krajín). Ako konkurenčne silné stránky Vietnamu sa uvádzajú veľkosť trhu a predpoklady jeho ďalšieho rastu, výhodná poloha krajiny, početná a výkonná pracovná sila.

### **b) Hlavné odvetvia hospodárstva**

#### **Ekonomický rast podľa odvetvia (v %)**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<b>HDP</b>	7,1	5,7	5,4	6,4	6,2	5,2	5,4
<b>Pôdohospodárstvo</b>	4,0	4,7	1,9	3,3	4,0	2,7	2,7
<b>Priemysel</b>							
Ťažobný p.	-2,2	-3,8	7,6	2,1	2,5	4,7	0,2
Priem. výroba	12,4	9,8	2,8	8,4	11	5,8	7,4
Výroba el. energie	9,1	10,1	9	11,3	9,5	12,4	8,5
Voda a odpady	8,1	7,0	6,5	7,4	9,4	8,4	9,1
Stavebníctvo	12,2	-0,4	11,4	10,1	-0,6	3,3	5,8
<b>Služby</b>							
Obchod	8,8	6,8	7,7	8,1	7,8	6,9	6,5
Hotely&reštaurácie	12,8	8,7	2,3	8,7	7,5	7,0	9,9
Doprava&logistika	11,4	11,9	8,5	8,7	7,2	5,7	5,6
IT a telekom.	10,6	10,5	7,2	8,2	7,2	9,0	8,8
Financie	8,8	10,2	8,7	8,3	7,3	5,4	6,9
Nehnutelnosti	5,1	5,4	4,3	3,4	3,5	1,1	2,2

## Priemysel

Textilný a odevný priemysel - patrí k najvýznamnejším a vedúcim exportným priemyselným odvetviám Vietnamu. Počas prvých 10 mesiacov 2014 zaznamenal vývoz textilu medziročný rast 19,3 % (17,62 mld. USD). Vývoz smeruje najmä do USA, EÚ, Japonska a Južnej Kórei. V textilnom a odevnom priemysle pracuje viac než 2200 podnikov, z toho 76 % pripadá na vietnamské podniky a 24 % je vo vlastníctve zahraničného kapitálu. Štátny podnik VINATEX je najväčším výrobcom (zastrešuje 20 % obratu odevného a textilného priemyslu).

Obuvnícky priemysel je ďalšie významné priemyselné odvetvie s veľkým exportným potenciálom. Exportuje sa viac ako 85 % produkcie, hlavnými vývoznými trhmi sú USA, EÚ a Japonsko.

Potravinársky a spracovateľský priemysel začínajú nadobúdať stále významnejšie postavenie hlavne v oblasti morských produktov, ovocia a zeleniny. Hlavnými exportnými trhmi sú Japonsko a Singapur, očakáva sa výrazné zvýšenie exportu do USA a Číny.

Chemický a petrochemický priemysel – V roku 2009 sa do prevádzky spustila prvá vietnamská rafinéria Dung Quat v provincii Quang Ngai v strednom Vietname (za účelom uspokojenia domáceho dopytu majú byť do roku 2020 v prevádzke 3 veľké rafinérie). V októbri 2013 sa začalo s výstavbou druhej rafinérie Nghi Son v centrálnej provincii Thanh Hoa. Bude najväčšou v JV Ázii a zároveň najväčším PZI projektom vo Vietname, s celkovým kapitálom v objeme 9 mld. USD.

*Perspektívnou oblasťou chemického priemyslu je výroba umelých hnojív.*

Strojárske priemysel sa vyznačuje nízkym stupňom technologického rozvoja, nedostatkom kvalifikovanej pracovnej sily a neschopnosťou zapojiť sa do subdodávateľského reťazca veľkých nadnárodných firiem investujúcich vo Vietname. Väčšina strojov a zariadení pre vietnamské priemyselné podniky je dovážaná. Vietnamský strojárske priemysel zahŕňa asi 3.100 firiem. Takmer polovicu tvoria podniky väčšieho rozsahu vyrábajúce stroje a zariadenia, druhú polovicu tvoria malé a stredne veľké firmy zaoberajúce sa opravami a údržbou strojárskeho zariadení.

Automobilový priemysel je reprezentovaný asi tridsiatimi novými montážnymi závodmi (Toyota, Mitsubishi, Honda, Ford, Fiat, Mercedes-Benz, BMW, GM, Mazda, Kia, Hyundai, Daewoo, Suzuki, Ssangyong, Daihatsu). Najväčší podiel na trhu osobných vozidiel má Toyota (podiel na trhu 22-36%), Kia (13-20%) a Hyundai (5-19%). V segmente úžitkových a nákladných automobilov majú dominantné postavenie Hyundai a Kia. Celkový predaj automobilov vo Vietname v roku 2013 dosiahol 110,500 vozidiel, čo predstavuje medziročný nárast 19 %.

Prekážkou ďalšieho rozvoja vietnamského automobilového priemyslu je nedostatočne rozvinutá infraštruktúra. Dopyt je preto vládou zámerne obmedzovaný systémom vysokých registračných poplatkov, dovozných licencií a vysokých dovozných ciel, aby neprišlo k celkovému kolapsu dopravy. Ceny automobilov sa v dôsledku ochranných opatrení vlády dostali na jedny z najvyšších na svete, priemerná cena automobilu vo Vietname je približne 2 krát vyššia ako vo vyspelých krajinách (USA, EU, Japonsko) a približne 1,5 krát vyššia ako priemerná cena v krajinách ASEAN.

Vláda VSR plánuje katastrofálnu dopravnú situáciu vo veľkých mestách riešiť výstavbou metra a nadzemnej kolajovej dopravy (HCMC, Hanoi).

Elektrotechnický priemysel – výroba elektrotechnických zariadení a počítačov narastá, elektrotechnické výrobky patria k najúspešnejším vývozným artiklom VSR. Vývoz mobilných telefónov dosiahol v roku 2013 21,5 mld. USD, počítačov 10,7 mld. USD.

Priemysel informačných technológií (IT) je najrýchlejšie rastúcim priemyselným odvetvím vo Vietname. IT priemysel rástol v období 2000-2010 priemerným ročným tempom 20 – 25 %. Priemysel HW dnes zamestnáva cez 110 000 zamestnancov najmä vo výrobe počítačových súčiastok a pri kompletizácii počítačov. Za posledných 10 rokov dosiahol objem PZI do výroby HW vo Vietname asi 5,7 mld. USD. V krajine pôsobia firmy ako IBM, HP, Sony, Fujitsu, Hitachi, Canon, Fuji, Panasonic, NEC, Foxconn a iní. Vláda VSR venuje rozvoju IT značnú pozornosť, do roku 2020 chce vychovať 1 mil. IT inžinierov a sprevádzkovať 23 high-tech parkov (10 je už v prevádzke).

## Stavebníctvo

Sektor výroby stavebných materiálov (najmä výroba cementu a ocele) naďalej stagnoval, najmä s ohľadom na pretrvávajúci nepriaznivý stav v realitnom sektore. Ponuka stavebných materiálov prevyšuje dopyt a výrobcov stavebných materiálov trápia vysoké nepredané zásoby.

## Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov

Podiel poľnohospodárstva na tvorbe HDP krajiny postupne klesá (22 % v roku 2011, 18,4 % v roku 2013), ale naďalej zamestnáva viac ako 70 % práceschopného obyvateľstva. VSR sa postupne zmenila z krajiny závislej na dovoze potravín na aktuálne najväčšieho svetového exportéra ryže (v roku 2012 preskočila Thajsko), druhého (po Brazílii) najväčšieho exportéra kávy a najväčšieho svetového exportéra čierneho korenia a kešu orieškov.

Vietnamské poľnohospodárstvo je prosperujúcim sektorom s veľkým potenciálom rastu. Rastúca mechanizácia a zavádzanie moderných technológií predstavujú perspektívu dovozu poľnohospodárskych strojov, priemyselných hnojív a potravinárskych technológií. Každoročne rastie aj dovoz pšenice a krmiva pre živočíšnu výrobu.

Rastlinná výroba. Najvýznamnejšou plodinou je ryža (pestuje sa na 80 % obhospodarovanej pôdy), nasledovaná kukuricou, maniokom, cukrovou trstinou, bavlnou, ovocím a zeleninou, kávou a čajom.

Živočíšna výroba sa zatiaľ rozvíja pomaly a jej výkony nezodpovedajú potenciálu vietnamského trhu, čo vytvára priestor pre zahraničných dodávateľov mäsa a mlieka. Základom živočíšnej výroby je chov prasidiel, hydiny a hovädzieho dobytku. Vietnam nie je sebestačný vo výrobe mlieka, vietnamská produkcia pokrýva len 30 % domácej spotreby. Rýchlo sa v posledných rokoch rozvíja chov rýb a morských živočíchov, rozšírený je priemyselný chov ryby pangasius, určený najmä na export.

## Služby

Sektor služieb rástol počas prvých 9 mesiacov 2014 medziročne o 11,1 %.

V nasledujúcom období sa v sektore očakáva prudký rast (ročne o 8,85 %, do roku 2020 bude jeho podiel na domácom HDP tvoriť 42-43 %), najmä v bankovníctve, finančníctve, poisťovníctve, IT a v maloobchodnom predaji. Sektor služieb sa stáva jedným z najatraktívnejších aj z hľadiska zahraničných investícií.

Maloobchod. Maloobchodné tržby vo Vietname za rok 2013 rástli medziročne o 12,6 % a dosiahli sumu 124,64 mld. USD. Krajina má naďalej neuspokojujúcu ponuku supermarketov a nákupných centier. Zahraničné skupiny v súčasnosti vlastnia 40 % z približne 700 supermarketov vo Vietname. Zo 125 obchodných centier má 31 zahraničného vlastníka.

Telekomunikačný sektor (TS) plánuje vláda VSR reštrukturalizovať tak, aby na trhu ostali iba 3-4 zdravé spoločnosti. TS zaznamenal v období 2012-2013 značné zmeny, ostrú konkurenciu, viaceré fúzie, ale aj veľké zisky spoločností Viettel Group a Viet Nam Posts and Telecommunications Group (VNPT). Operátorom mobilným sietí dominujú štátom vlastnené spoločnosti Viettel, VinaPhone a MobiPhone, ktoré spolu predstavujú 95 % trhového podielu.

Logistika. Experti očakávajú, že export Vietnamu sa do roku 2020 strojnásobí. Vietnam je exportom ťahaná ekonomika, ale slabá komerčná infraštruktúra a náklady logistických služieb ju v porovnaní s okolitými krajinami robia menej konkurencieschopnou. Najväčšími nedostatkami sú vysoké prepravné náklady, slabý prístup k prístaviskám, prepojenia medzi jednotlivými dopravnými cestami. Sektor si vyžaduje rozsiahle investície, vláda VSR vidí možné riešenie v PPP projektoch.

Turizmus. Vietnam v období január-november 2014 navštívilo 7,2 mil. medzinárodných turistov (medziročný nárast 5,5 %). Najväčší nárast zaznamenali turisti prichádzajúci z Číny a Hongkongu, Nemecka, Ruska a Španielska. Vietnam má potenciál priťahovať viac turistov, trpí však nedostatkom investícií, nerozvinutou infraštruktúrou, nízkou kvalitou poskytovaných služieb a slabou konkurencieschopnosťou. Počet vietnamských turistov cestujúcich do zahraničia (najmä Čína, Thajsko, Kambodža) medziročne rástol.

Poisťovníctvo. Systém zdravotného poistenia sa pomaly rodí. Zamestnávateľ aj zamestnanec sú povinní prispievať na zdravotné poistenie, postupne sa zavádza základné zdravotné poistenie pre študentov a starých ľudí. Mimo povinného zdravotného poistenia existuje aj nadštandardné a dobrovoľné zdravotné poistenie, ktorého sa zatiaľ zúčastňuje len malé percento populácie. V roku 2013 bolo zdravotne poistených len 5 % obyvateľov.

Trh s poistením vo VSR ostáva stabilný a ponúka veľký potenciál zahraničným investorom. Zdravotníctvo. V roku 2008 bolo v krajine 1062 štátnych a 77 súkromných nemocníc, registrovaných bolo aj 33 000 zdravotných stredísk. S ohľadom na veľkú populáciu Vietnamu sú to nedostatočné počty a obsadenosť lôžok v nemocniciach sa pohybuje na úrovni 165 - 200 %. Vietnam plánuje výstavbu veľkého množstva štátnych aj súkromných nemocníc, v prvej fáze najmä v Hanoji a v HCMC, v ďalšej fáze do roku 2020 aj v provinciách. Celkové výdavky obyvateľov Vietnamu za zdravotnícke služby narástli z 6,55 mld. USD v roku 2008 na 12 mld. USD v roku 2013.

Farmaceutický trh VSR je schopný uspokojiť len 50 % domáceho dopytu po liekoch. Lieky sú drahé, existujú relatívne malé zásoby a niektoré lieky sa vo Vietname vôbec nevyrábajú (anestéza, detoxikácia, lieky proti rakovine, vysokému krvnému tlaku). Dopyt po liekoch a zdravotníckych prostriedkoch v posledných rokoch dynamicky rastie z dôvodu rastúcej životnej úrovne obyvateľstva.

### Infraštruktúra

Pre obdobie 2011-2015 schválilo Ministerstvo dopravy VSR projekty dopravnej infraštruktúry v celkovom objeme 40 mld. USD. Vzhľadom na to, že štátny rozpočet VSR nedisponuje dostatočným objemom prostriedkov na realizáciu ambiciózných projektov, je vítaný miestny aj zahraničný súkromný kapitál s využitím foriem ako PPP (Public Private Partnership), BOT (Build-Operate-Transfer) alebo BT (Build-Transfer).

Podľa medzinárodných štandardov je vietnamská infraštruktúra veľmi slabo rozvinutá. Najhoršia situácia je v oblasti pozemnej dopravy, ktorej úroveň je jednou z hlavných brzd rozvoja odľahlých a horských oblastí. Celková dĺžka pozemných komunikácií vo VSR je 222.000 km, z čoho však väčšina má nespevnený povrch zlej kvality, asfaltové cesty majú dĺžku len 53.000 km, v období dažďov je cca 100.000 km ciest nezjazdných. Vietnamská vláda preto pripravuje masívne investície do výstavby cestnej siete. Za týmto účelom zriadila Vietnam Express Way Development Investment Company, pod ktorú spadá celková výstavba a údržba nových ciest. Rozvoj vietnamskej cestnej siete sa v najbližšom období bude sústreďovať na výstavbu diaľničnej siete v plánovanej dĺžke 6.313 km (diaľnica sever-juh z Hanoja do Can Tho v hodnote 15 mld. USD, okruhy okolo Hanoja, HCMC a ďalšie).

Železničná sieť je dlhá 2 600 km a tvorí ju 7 jednokoľajových tratí. Najdlhšia a najdôležitejšia je spojnica Hanoj – Hočiminovo mesto v dĺžke 1.730 km.

Väčšina z celkového vozového parku cca 400 lokomotív a 4.700 vagónov je stará a opotrebovaná. V roku 2008 vyrobili Vietnamské železnice vo vlastnej réžii prvých 20 lokomotív s výkonom 1,900 HP. Vietnamské železnice plánujú v nasledujúcich rokoch predovšetkým ďalšie zlepšenie bezpečnosti tratí, modernizáciu signalizácie a zabezpečenie železničných prejazdov. Program rozvoja a modernizácie vietnamských železníc predpokladá aj nákup viacerých koľajových vozidiel (lokomotívy, osobné vozne, nákladné vagóny).

Predseda vlády VSR schválil v roku 2009 rozvojový plán železníc do roku 2020 a stratégiu do roku 2030. Súčasťou je aj postupné vybudovanie vysokorýchlostnej železnice z Hanoja do HCMC v dĺžke 1.555 km s rozchodom 1.435 mm, s kompletizáciou do roku 2030.

Riečna sieť je pomerne rozsiahla a využiteľná najmä pre lacnú nákladnú dopravu. Na severe sa jedná o Červenú rieku a na juhu rieku Mekong. Vo Vietname existuje 9 morských prístavov, z ktorých majú 4 medzinárodný význam. V južnej časti ide o Saigon Port, stredný Vietnam využíva prístav v Danangu a v severnej časti slúži prístav v Haiphongu. V januári 2013 bol do prevádzky spustený najväčší a najhlbší medzinárodný prístav v krajine - Cai Mep Thi Vai International Port v južnej provincii Ba Ria-Vung Tau, s cieľom uspokojiť narastajúci dopyt po námornej kontajnerovej doprave a slúžiť ako prepravné centrum spájajúce krajiny v regióne delty Mekongu.

Letecká doprava je relatívne na kvalitnej úrovni. Vietnam má celkovo 24 letísk, z toho 10 medzinárodných (Noi Bai International Airport v Hanoji, Tan Son Nhat International Airport v Ho Chi Minh City, Da Nang International Airport v Da Nangu, Cam Ranh v Nha Trang, Cat Bi International Airport v Hai Phong, a v mestách Can Tho, Chu Lai, Da Lat, Hue). V decembri 2012 sa otvorilo nové medzinárodné letisko na najväčšom a najľudnatejšom (100.000



obyvateľov) ostrove krajiny Phu Quoc, s potenciálom najmä v oblasti turizmu (13% medziročný nárast).

S cieľom správy vietnamských letísk, zaistenia ich bezpečnosti a ochrany, ako aj dovozu leteckých zariadení a technológií, bola Ministerstvom dopravy VSR v roku 2012 založená štátna spoločnosť Airports Corporation of Vietnam. Sídli v priestoroch letiska Than Son Nhat v Hočiminovom meste. Na svojej stránke (<http://en.vietnamairport.vn/>) zverejňuje aj niektoré výberové konania.

Aktuálne je vo výstavbe nový medzinárodný terminál letiska Noi Bai v Hanoji, s plánovaným dokončením v decembri 2014. Letisko Noi Bai prepravuje 12 mil. cestujúcich ročne. Plánovaná je tiež expanzia domáceho terminálu letiska Than Son Nhat v Hočiminovom meste. Letisko Than Son Nhat v HCMC má v roku 2020 dosiahnuť svoju maximálnu kapacitu 25 mil. odbavených cestujúcich ročne, pričom nie je priestor na jeho ďalšie rozšírenie. Aj preto sa navrhuje výstavba nového letiska Long Thanh International Airport.

Ministerstvo plánovania a investícií VSR odhaduje dopyt po investičnom kapitáli ďalšieho rozvoja leteckej infraštruktúry vo VSR na 8 mld. USD ročne. Vietnamská vláda otvorila výstavbu letísk zahraničným investorom, možnosť účasti i formou BOT a taktiež očakáva financovanie z prostriedkov rozvojovej pomoci.

Počet prepravených cestujúcich ročne stúpa o 10-15%, v roku 2012 dosiahol 38 mil., v roku 2013 44 mil. Obdobným tempom rastie aj letecká nákladná preprava.

### c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

ADB, APEC, APT, ARF, ASEAN, CP, EAS, FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMF, IMO, IMSO, INTERPOL, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, MIGA, NAM, OIF, OPCW, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO.

Významný vplyv na rozvoj ekonomiky VSR malo v roku 2006 udelenie doložky najvyšších výhod Kongresom USA a prijatie do Svetovej obchodnej organizácie WTO v januári 2007. Členstvo vo WTO sa hodnotí veľmi pozitívne, VSR má lepšiu možnosť presadiť sa na svetových trhoch a množstvo vietnamských výrobkov je oslobodených od taríf a kvót. Objem PZI do VSR sa rekordne zvýšil.

Kľúčovým momentom bolo aj prijatie VSR za člena Združenia krajín juhovýchodnej Ázie (ASEAN) v júli 1995. Vplyv VSR v združení neustále rastie, čoho dôkazom je aj pozícia predsedníckej krajiny ASEAN v roku 2010. V novembri 1998 vstúpila VSR do organizácie Ázijsko-tichomorskej hospodárskej spolupráce (Asia-Pacific Economic Cooperation - APEC). V roku 2006 sa v Hanoji konal summit APEC.

VSR je členom mnohých ďalších medzinárodných a regionálnych organizácií (OSN, Hnutia nezúčastnených krajín - HNK), ekonomických inštitúcií (MMF, Ázijskej rozvojovej banky - ADB) a rôznych foriem dialógov: Stretnutie Ázia - Európa (ASEM), Ázijské regionálne fórum (ARF). V r. 2008 - 2009 zastával Vietnam post nestáleho člena BR OSN. VSR je aktívna na pôde OSN v rámci Ázijskej regionálnej skupiny a v globálnych otázkach kultúry, presadzovania koncepcie vyhlásenia JVA za pásmo bez jadrových zbraní a pod.

V súčasnosti VSR vyjednáva podpísanie dohôd o voľnom obchode (FTA) s nasledovnými partnermi:

EÚ, Južná Kórea, Japonsko, TPP (Trans Pacific Partnership Agreement), Colná únia Rusko, Bielorusko, Kazachstan, EFTA (Island, Lichtenštajnsko, Nórsko, Švajčiarsko).

V roku 2015 sa očakáva vytvorenie ekonomickej komunity krajín ASEAN s voľným pohybom tovaru, kapitálu, služieb a pracovnej sily a výrazným znížením colných sadzieb a taríf.

### EÚ – VIETNAM

#### **Zmluva o priateľstve a spolupráci/Partnership and Co-operation Agreement (PCA)**

PCA bola podpísaná 27.6.2012 v Bruseli a nahrádza staršiu zmluvu o spolupráci medzi EÚ a Vietnamom podpísanú v roku 1995. PCA musí prejsť ratifikačným procesom v parlamentoch členských krajín EÚ.

## Dohoda o voľnom obchode/Free Trade Agreement (FTA)

Vyjednávania o FTA boli formálne začaté v júni 2012 a aktuálne sú obe strany tesne pred predložením svojich finálnych ponúk s očakávaným podpisom FTA v prvej polovici 2015. FTA je komplexná dohoda založená na princípoch WTO, pokrýva problematiku tovarov, služieb, investícií a ďalších oblastí vzájomného záujmu. Podpis FTA prinesie elimináciu tarifných a netarifných prekážok obmedzujúcich vzájomný obchod a vstup na trh. FTA upravuje aj otázku ochrany práv duševného vlastníctva.

Objem vzájomného obchodu medzi EÚ a Vietnamom rastie v poslednom období v priemere o takmer 20% ročne, obchodná bilancia je však v posledných 10 rokoch z pohľadu EÚ vysoko negatívna a tento trend sa najväčšou pravdepodobnosťou ešte viac prehĺbi vplyvom FTA. EÚ je v súčasnosti 2. najväčším exportným trhom Vietnamu a jeho 2. najväčším obchodným partnerom. Bilaterálna obchodná bilancia dosiahla v roku 2013 objem 27,1 mld. EUR, keď medziročne narástla o 16%. Vývoz Vietnamu do EÚ dosiahol v roku 2013 hodnotu 21,3 mld. EUR (medziročný nárast +14,3%), dovoz EÚ do Vietnamu dosiahol hodnotu 5,8 mld. EUR (medziročný nárast +7,8%). Z krajín EÚ zaznamenalo najväčší export (2 mld. EUR) aj import (5 mld. EUR) Nemecko. Vývoz Vietnamu do EÚ v období január -september 2014 medziročne rástol o 13% a dosiahol 15,8 mld. EUR. Hlavnými vývoznými položkami Vietnamu do EÚ sú odevy, obuv, káva, nábytok, ryby a morské plody, zatiaľ čo vývozu EÚ do Vietnamu dominujú lietadlá, lode, motorové vozidlá, stroje a zariadenia, farmaceutika a priemyselný tovar.

V súčasnosti je preferenčnými sadzbami zvýhodnených alebo od dovozných ciel oslobodených 40-50% vietnamského vývozu do EÚ. Štúdia projektu EÚ-Vietnam Multilateral Trade Project očakáva výraznejšie zisky z podpisu FTA na strane Vietnamu, HDP krajiny sa má vplyvom FTA navýšiť o 2,7% ročne, stúpne prílev priamych zahraničných investícií, nových technológií a inovatívneho know-how z EÚ. Vstupom do platnosti FTA bude postupne viac ako 90% vietnamského vývozu do EÚ podliehať nulovej colnej sadzbe, čo výrazne zvýši konkurencieschopnosť tovarov vietnamského pôvodu na trhu EÚ. Očakáva sa, že do roku 2020 sa vietnamský vývoz do EÚ zvýši o minimálne 50%.

## II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

### a) Legislatíva upravujúca podnikanie

Komplexná informácia a sprievodca k obchodno-právnym aspektom podnikania vo VSR:  
<http://www.vietnamlaws.com/pdf/LegalGuidetoInvestmentinVietNam.pdf>

Prehľad zákonov upravujúcich podnikanie vo Vietname:

[http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com\\_content&view=article&id=801&Itemid=203](http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com_content&view=article&id=801&Itemid=203)

Aktualizované informácie o vietnamskej legislatíve:

<http://vnanet.vn/webdichvu/en-US/22/11/116/119/Default.aspx>

Základná legislatíva vo vzťahu k zahraničným investíciám vo VSR:

- Investičný zákon (2005),
- Živnostenský zákon (2005),
- Občiansky zákonník (prijatý v roku 2005),
- Zákonník práce (1994, upravený v roku 2002 a 2006),
- Zákon o duševnom vlastníctve (2005),
- Zákon o pôde (2003, vstup do platnosti 1.7.2004),
- Zákon o úverových inštitúciách (1997, upravený v 2004),
- Zákon o bankrote (2004),
- Zákon o účtovníctve (2004),
- Zákon o daňovej administratíve (2006),
- Zákon o dani z pridanej hodnoty (2005),
- Zákon o dani z príjmu fyzických osôb (2007, vstup do platnosti 1.1.2009),

- Zákon o dani z príjmu právnických osôb (2008, vstup do platnosti 1.1.2009),
- Zákon o sociálnom poistení (2006).

#### Vlastníctvo pôdy

Podľa socialistickej doktríny, všetka pôda v krajine patrí vietnamskému ľudu a spravuje ju vláda VSR. V praxi to znamená, že fyzické osoby ani komerčné spoločnosti nemôžu pôdu vlastníť, iba si ju prenajať. Vláda VSR udeľuje namiesto listov vlastníctva certifikáty s právom využívania predmetnej pôdy.

#### **Daňový systém**

Informáciu možno nájsť na stránkach Daňového riaditeľstva VSR:

[www.gdt.gov.vn](http://www.gdt.gov.vn)

Daňové zaťaženie príjmov vo Vietname patrí medzi najvyššie v regióne JV Ázie.

#### Prehľad najdôležitejších daní:

- daň z príjmu právnických osôb (v platnosti od 1. 1. 2009, novela 14/2008/QH12),
- daň z pridanej hodnoty (v platnosti od 1. 1. 2009, novela 13/2008/QH12),
- zvláštna spotrebná daň (novela 2005),
- dovozná a vývozná daň (clá),
- daň z prírodných zdrojov,
- daň z užívania pôdy,
- daň z osobných príjmov (novela 2008 s úpravou).

Daň z príjmu právnických osôb. Základná sadzba je **25 %**. Pri splnení určitých podmienok môžu byť aplikované aj nižšie sadzby 20, 15 a 10 %.

#### Daň z príjmu fyzických osôb.

Daňová kategória	mesačný príjem (MP) v mil. VND	Sadzba %
1.	Do 4	0
2.	Nad 4 do 6	5
3.	Nad 6 do 9	10
4.	Nad 9 do 14	15
5.	Nad 14 do 24	20
6.	Nad 24 do 44	25
7.	Nad 44 do 84	30
8.	Nad 84	35

#### Poznámka:

Medzi Vietnamom a SR je od roku 2008 v platnosti Zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia.

#### **Možné formy zahraničných podnikov a zastúpení vo VSR**

Prehľad dostupných foriem investovania a informáciu o postupe pri uchádzaní sa o investičnú licenciu možno nájsť na adrese:

[http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com\\_content&view=article&id=800&Itemid=207](http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com_content&view=article&id=800&Itemid=207)

#### Formy vstupu na domáci trh:

##### **A. S využitím miestnych zástupcov/dovozcov/distribútorov.**

##### **B. Vlastné reprezentačné zastúpenie.**

Za vydávanie licencií pre RZ zodpovedá Ministerstvo priemyslu a obchodu VSR.

##### **C. Priama investícia.**

Podmienky pre priame zahraničné investície do Vietnamu upravuje Investičný zákon („Investment Law“) z 29.12.2005, ktorý vo svojej poslednej úprave výrazne zlepšil investičné prostredie vo Vietname. Zákon vytvára jednotné podmienky pre zahraničných investorov na základe princípov WTO, ako je doložka najvyšších výhod a princípy verejnosti a transparentnosti. Zahraničné investície sú chránené pred znárodnením, zahraniční investori sú oprávnení repatriovať svoje zisky do zahraničia.

Každý projekt zahraničnej investície musí byť najskôr posúdený a schválený vietnamskými štátnymi orgánmi a musí dostať tzv. investičnú licenciu. Žiadosť o jej udelenie sa podáva na Ministerstve plánovania a investícií VSR, ktoré v spolupráci s príslušnými odbornými ministerstvami a orgánmi miestnej samosprávy (najmä odbory plánovania a investícií jednotlivých provincií) projekt posudzuje. Projekty celoštátneho významu podliehajú schváleniu predsedom vlády VSR.

Investičné stimuly sa líšia podľa jednotlivých sektorov hospodárstva, ako aj jednotlivých provincií. V rôznom rozsahu ich ponúkajú aj priemyselné parky, ktorých je v krajine viac ako 100. Medzi najčastejšie patria daňové prázdniny, oslobodenie od dovozného cla a daní za dovážané technológie a niektoré suroviny, poskytnutie pozemkov na podnikanie za zvýhodnené ceny.

Prílev PZI je vládou VSR podporovaný najmä do nasledujúcich sektorov a regiónov:

- výroba pre export,
- výroba v oblasti náhrady dovozov,
- poľnohospodárska výroba a spracovanie poľnohospodárskych, lesných a vodných produktov,
- využívanie najmodernejších technológií, IT,
- spracovanie a efektívne využívanie nerastného bohatstva krajiny,
- budovanie projektov infraštruktúry a dôležitých priemyselných zariadení,
- projekty náročné na pracovnú silu,
- projekty umiestnené v horských a odľahlých oblastiach.

Správou priamych zahraničných investícií sa zaoberá Agentúra pre zahraničné investície (Foreign Investment Agency-FIA) pod Ministerstvom plánovania a investícií VSR. <http://fia.mpi.gov.vn>

#### Možné formy priamej investície:

1. Výrobná spolupráca.
2. Spoločný podnik.
3. Podnik so 100% zahraničnou účasťou.
4. Build-Operate-Transfer (BOT), Build-Transfer (BT), Build-Transfer-Operate (BTO).
5. Akvizície a zlúčenie.
6. Nákup akcií.

Výrobná spolupráca býva realizovaná na základe dohody medzi zahraničnou firmou a vietnamským partnerom s cieľom vyrábať určitý tovar alebo poskytovať služby. Vzhľadom k tomu, že takouto dohodou nevzniká nový subjekt je súvisiaca legislatíva jednoduchšia ako pri iných formách spolupráce. Dohoda o výrobnej kooperácii však aj napriek tomu podlieha schváleniu zo strany ministerstva plánovania a investícií.

Spoločný podnik (Joint Venture - JV) je najrozšírenejšia forma zahraničnej účasti vo Vietname a jej prostredníctvom tu podniká viac ako 65 % zahraničných investorov. Minimálny podiel zahraničného partnera na JV je 30 %, zvyčajný pomer podielov však býva 70-75 % ku 25-30 % v prospech zahraničného partnera. V niektorých oblastiach (napr. v niektorých projektoch infraštruktúry alebo cementárni) však vietnamská strana požaduje minimálne 30-40 % podiel. Doba činnosti spoločného podniku sa určuje na dobu určitú a až na výnimky nesmie presiahnuť 50 rokov. Legálny kapitál JV musí tvoriť min. 30 % z jeho celkového investičného kapitálu. Kapitálový vklad zahraničného partnera môže byť tvorený finančnými prostriedkami, strojovým zariadením, nástrojmi, patentmi, know-how alebo technickými službami. Vietnamský partner do podniku vkladá zvyčajne pozemky a výrobné priestory a zariadenia. Môže samozrejme prispieť aj finančnými prostriedkami, čo však v praxi nie je príliš obvyklé. JV je riadený správnu radou (Board of Management), v ktorej sú zastúpené obe strany podľa podielu na JV, ale vietnamská strana v nej musí mať minimálne 2

zástupcov. Výkonné právomoci majú správnu radou menovaní generálny riaditeľ a jeho námestníci, pričom generálny riaditeľ alebo jeho prvý námestník musí byť vietnamský občan. Podnik so 100 % zahraničnou účasťou. Podiel tejto investičnej formy v súčasnosti predstavuje okolo 30 %. Schvaľovací proces investičnej licencie formou 100 % zahraničnej účasti je dlhší a komplikovanejší než u JV.

BOT, BT a BTO. Táto forma sa využíva pri investičných projektoch budovania infraštruktúry (cesty, mosty, letiská, elektrárne a zariadenia na úpravu a dodávku vody).

## **b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce**

### **Rozvojová pomoc (ODA)**

Vietnam je pravidelným a veľkým príjemcom ODA, ktorá je spolu s PZI dôležitým vonkajším zdrojom financií. Objem poskytovanej ODA sa výrazne zvýšil po roku 1993, kedy si Vietnam urovnal svoje vzťahy s MMF a začal pracovať na zlepšení vzťahov s USA, čo mu otvorilo cestu k finančným zdrojom medzinárodných finančných inštitúcií (MMF, WB, ABB) a kladne ovplyvnilo aj záujem bilaterálnych prispievateľov (hlavne Francúzska, Japonska, Švédsko apod.). Od roku 1993 do roku 2013 poskytli medzinárodní poskytovatelia Vietnamu ODA vo výške 78 mld. USD.

Projekty zahraničnej pomoci sú nasmerované najmä na oblasť infraštruktúry (modernizácia cestnej siete, železníc, elektrifikácia apod.), ochranu životného prostredia a sociálnu oblasť (boj proti chudobe a hladu vidieka, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie, eliminácia populačnej explózie atď.). Vietnam dokázal efektívne využívať poskytovanú pomoc na splnenie miléniových rozvojových cieľov v oblastiach odstránenia hladu a vyťahnutia sa krajiny z pásma chudoby.

Najväčším poskytovateľom ODA je Japonsko a J. Kórea.

**EÚ** je v súčasnosti jedným z vedúcich poskytovateľov ODA vo Vietname, na obdobie 2014-2020 sa zaviazala navýšiť svoj príspevok na 400 mil. EUR (30 % rast). Podpora EÚ sa bude sústreďovať na podporu 2 kľúčových sektorov, a to energetiky a verejnej správy.

**SR** V rámci novej Strednodobej stratégie ODA SR na roky 2014-2018 VSR nepatrí medzi teritoriálne priority. V akademickom roku 2014/2015 sa zvyšuje počet vládnych štipendií SR pre VSR z pôvodných 2 na 5. Je to priaznivý signál záujmu SR, podieľať sa na oživení tradičných vzťahov v oblasti vzdelávania v minulosti.

V roku 2015 má SR záujem podieľať sa na projekte zameranom na odovzdávanie slovenských skúseností počas reformy riadenia verejných financií pre Národné zhromaždenie VSR (CETIR).

### **Podpora obchodných aktivít podnikateľských subjektov zo SR**

#### Inštitucionálne zabezpečenie:

ZÚ SR v Hanoji, má v súvislosti so zabezpečovaním úloh ekonomickej diplomacie nadviazané vzťahy a vytvorený model spolupráce s najdôležitejšími vietnamskými partnermi zameranými na pomoc a podporu zahraničným investorom. Do tejto spolupracujúcej siete patria:

- VCCI - Vietnamská obchodná a priemyselná komora ([www.vcci.com.vn](http://www.vcci.com.vn)),
- VIETRADE - agentúra na podporu obchodu a investícií ([www.vietrade.gov.vn](http://www.vietrade.gov.vn)),
- HAFACEN - agentúra pod správou mesta Hanoj ([www.hafacen.vn](http://www.hafacen.vn)),
- ITPC agentúra pod správou Hočiminovho mesta ([www.itpc.gov.vn](http://www.itpc.gov.vn)),
- EVBN - Európske obchodné centrum vo Vietname ([www.evbn.org](http://www.evbn.org)) - zriadené v roku 2014 Hočiminovom meste s cieľom pomoci a podpory malým a stredne veľkým spoločnostiam z EÚ pri ich vstupe na vietnamský trh, etablovaní sa vo Vietname a lepšom využití ponúkajúcich sa obchodných príležitostí. Aktivity EVBN zahŕňajú obhajobu záujmov spoločností z EÚ, služby na podporu podnikania, poskytovanie analýz o trhu vo VSR, organizáciu seminárov, obchodných misíí, prenájom kancelárskych priestorov a iné.
- Generálny honorárny konzulát SR v Hočiminovom meste.

### **c) Zmluvná základňa**

Zmluvná základňa bola zosúladená so záväzkami, ktoré pre SR vyplývajú z členstva v EÚ. Po vstupe SR do EÚ boli medzi vládami SR a VSR podpísané nasledovné dohody:

- Dohoda medzi SR a VSR o hospodárskej spolupráci (Hanoj, 16.10.2006),
- Dohoda medzi SR a VSR o zamedzení dvojitého zdanenia (Hanoj, október 2008),
- Dohoda medzi SR a VSR o vzájomnej podpore a ochrane investícií (Hanoj, december 2009).

### III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

---

#### a) Priame zahraničné investície (PZI)

PZI majú rozhodujúci význam pre rozvoj a modernizáciu celej vietnamskej ekonomiky, sú hnacou silou rozvoja krajiny a podstatnou mierou prispeli k rozvoju napr. ropného a plynárenského priemyslu, výroby cementu, elektronického priemyslu, montáže automobilov a motocyklov. Spoločné investičné projekty sú jednou z najvyhladávanějších foriem spolupráce so zahraničnými spoločnosťami.

PZI za obdobie január – október 2014 dosiahli spolu objem 13,7 mld. USD (medziročný pokles o 30 %). Investičnú licenciu získalo 1 306 nových projektov.

Vo Vietname investovalo 23 z 28 ČK EÚ spolu 19 mld. USD do 1 535 projektov. Najväčším investorom z EÚ je Holandsko (investície do 221 projektov v celkovom objeme 6,58 mld. USD), Francúzsko (3,3 mld. USD do 418 projektov), UK (2,82 mld. USD) a Nemecko (1,33 mld. USD). Investície z EÚ smerujú najmä do priemyselnej výroby a spracovateľského priemyslu, vedúcou lokalitou je Hanoj (3 mld. USD). Najvýznamnejšie investičné projekty ČK EÚ vo VSR sa nachádzajú v energetike a v telekomunikačnom priemysle.

#### b) Energetická politika krajiny

- Podpora výstavby tepelných elektrární s cieľom pokryť dopyt po elektrickej energii rastúci o 8,7 % ročne. V roku 2011 schválený „Power Master Plan VII“ predpokladá nárast výrobných kapacít elektrickej energie zo súčasných 23 000 MW na 75 000 MW v roku 2020 a 146 000 MW v roku 2030.
- Realizácia Vietnamského programu jadrovej energetiky, v rámci ktorého sa má do roku 2030 začať s výstavbou až siedmich jadrových elektrární.
- Podpora rozvoja domácich obnoviteľných zdrojov výroby elektrickej energie, najmä veternej energie.
- Postupná deregulácia trhu s výrobou a distribúciou elektrickej energie (ceny elektrickej energie sú štátom regulované a ostávajú jedny z najnižších v regióne).
- Zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie konečnej energetickej spotreby.

#### Energetická bezpečnosť krajiny

Vietnam je v súčasnosti vývozcom energetických nosičov ako sú ropa a uhlie. Očakáva sa, že do roku 2020 bude dovážať 35 % svojej energetickej potreby. Ďalší rozvoj sektora energetiky a zabezpečenie dostatku elektrickej energie bude rozhodujúci v procese pokračujúcej industrializácie krajiny a jej hospodárskeho rastu.

Ďalšie informácie možno nájsť na stránkach:

<http://www.businessmonitor.com/>

### a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

#### Dovozné a vývozné podmienky

V súčasnej dobe je oblasť zahraničného obchodu riadená Ministerstvom priemyslu a obchodu VSR. V spolupráci s ním sa na riadení obchodu s určitými komoditami podieľajú i ďalšie ministerstvá.

##### 1. Zakázaný vývoz:

Zbrane, munície, výbušniny, vojenské zariadenia, starožitnosti, narkotiká, toxické chemikálie, drevo, palivové drevo, drevené uhlie, výrobky z dreva pochádzajúceho z domácich lesov, divoké zvieratá, zvieratá a rastliny chránené Ministerstvom poľnohospodárstva, zvláštne kódovacie prístroje a softwarové programy, určené k ochrane štátnych tajomstiev.

##### 2. Zakázaný dovoz:

Zbrane, munície, výbušniny (s výnimkou priemyslových trhavín), vojenské zariadenia, narkotiká, toxické chemikálie, pornografické a protivládne kultúrne materiály, petardy (s výnimkou pre použitie v námornej doprave), hračky s negatívnym vplyvom na človeka a národnú bezpečnosť (vrátane imitácií zbraní), cigarety (s výnimkou dovozu pre osobné potreby), použité spotrebné tovary, vozidlá s pravostranným riadením, použité automobily, motocykle a náhradné diely (s výnimkou autobusov nad 16 miest mladších 5 rokov a nákladných automobilov nad 5t mladších 5 rokov), použité motory s vnútorným spaľovaním pod 30 konských síl, produkty obsahujúce azbest (zo skupiny amfibolu), rôzne kódovacie prístroje a kódovacie software.

##### 3. Tovary regulované exportnými kvótami:

Kvóty na export tovarov sú po vstupe do WTO odstraňované, Vietnam si však vyhradzuje právo regulácie niektorých exportných komodít ako ryža, niektoré výrobky z dreva a nerasty (ochrana pred ilegálnymi exploatáciami), a to v súlade s pravidlami WTO.

##### 4. Tovary, ich dovoz podlieha licenčnému režimu (importné kvóty):

Keramické a granitové dlaždice väčšie než 400 x 400 mm, portlandský cement (niektoré druhy), klinker, automobily do 9 miest, motocykle (vrátane trojkolky) kompletne i v forme dielov k montáži, niektoré druhy oceli (gulaté stavebné ocele 6-40 mm, krútené ocele 10-40 mm, V a L ocele 20-100 mm, C,U,I a H ocele pod 120 mm, ocelové trúbky 14-115 mm, zliatinové rúry, pozinkované ocelové plechy 0.25-0.55 mm, ocelové drôty, ostnaté drôty a ocelové siete), tabuľové sklo 1,5 - 12 mm, kancelársky papier, tlačiarenský papier (50-80 g/m<sup>2</sup>), rafinovaný rastlinný olej, rafinovaný a nerafinovaný cukor.

Licencie vydáva Ministerstvo priemyslu a obchodu VSR v súvislosti s aktuálnymi potrebami vietnamskej ekonomiky. Podpísať dovozné/vývozné kontrakty na vyššie uvedené komodity majú právo iba ekonomické subjekty s platnou dovoznou/vývoznou licenciou vystavenou Ministerstvom priemyslu a obchodu VSR.

#### Colný systém

##### Potrebné dokumenty pre dovoz tovaru do Vietnamu:

- colná dovozná prihláška,
- dovozná licencia (ak je pre danú komoditu požadovaná),
- kópia obchodnej zmluvy,
- obchodná faktúra a baliaci list,
- nákladný list,
- osvedčenie o pôvode tovaru (ak je pre danú komoditu požadované),
- ďalšie zvláštne dokumenty.

##### Potrebné dokumenty pre vývoz z Vietnamu:

- vývozné colné prehlásenie,
- vývozná licencia (ak je pre danú komoditu požadovaná),
- baliaci list,
- osvedčenie o pôvode tovaru (ak je pre danú komoditu v zahraničí požadované).

Colný systém sa riadi zákonom „Vietnam Law on Export and Import Taxes“ z roku 1991, ktorý je priebežne upravovaný. Colný systém je veľmi komplikovaný a nie celkom zodpovedajúci medzinárodným zvykom. Problémom je existencia mnohých sadzieb, ktorá so sebou prináša množstvo nejasností a často aj nejednotný výklad.

V oblasti dovozu sú aplikované sadzby väčšinou v rozsahu 0 - 50 %. Vyššie než 60 % colné sadzby sú uplatňované v malom rozsahu prevažne na tovary, ktorých dovoz predtým podliehal netarifným obmedzeniam, napr. obkladačky, porcelán, výrobky zo skla, elektrické ventilátory. Sadzba 60 % je aplikovaná na dovoz mikrobusev a nákladných automobilov do 5t, 50 % colnou sadzbou je zaťažovaný dovoz konfekcie, obuvi, potravín a podobných výrobkov, „bežne“ vyrábaných vo VSR. Nulové, alebo nízke sadzby sú uplatňované na dovozy technológií, surovín a chemikálií nevyrábaných vo VSR, špeciálnych strojov a výrobných zariadení. Ministerstvo financií VSR plánuje znížiť dovozné clá na automobily vyrábané v zahraničí zo 100 na 50 percent.

S platnosťou od 1. 1. 1999 sa zaviedli tarifné hladiny:

1. Preferenčné tarify - sú aplikované na tovary pochádzajúce zo štátov alebo ekonomických zoskupení, s ktorými má Vietnam dohodu obojstranne zaisťujúcu obchodnú doložku najvyšších výhod, alebo "Most Favoured Nation Status" (MFNS). Vietnam podpísal dohody o MFNS s 66 štátmi a blokmi štátov vrátane EÚ.

2. Bežné tarify - sú aplikované na tovary pochádzajúce zo štátov, s ktorými Vietnam nemá dohodu zaisťujúcu MFNS. Bežné tarify sú o 50 % vyššie než preferenčné tarify. Ministerstvá financií a obchodu majú v individuálnych prípadoch možnosť určitých úprav sadzieb hore i dolu s tým, že maximálna sadzba nesmie prevýšiť preferenčnú sadzbu o viac než 70 %.

Od roku 2003 sa pridala ďalšia kategória:

3. Špeciálne preferenčné tarify - sú aplikované na tovary pochádzajúce zo štátov ASEAN, ktorých maximálna výška je do 20 %, od r. 2006 maximálne 5 %.

Informácie o colných sadzbách možno nájsť na stránkach Colného úradu VSR:

<http://customs.gov.vn/SitePages/Tariff-Search.aspx?language=en-US>

Kontakt na miestne colné úrady:

<http://www.customs.gov.vn/Lists/HaiQuanVietNam/HaiQuanDiaPhuong.aspx>

## b) Základná štatistika zahraničného obchodu

VSR sa po otvorení svojej ekonomiky postupne stala jednou z najviac obchodne zameraných ekonomík sveta, celková hodnota vývozu krajiny predstavovala v roku 2013 až 77 % HDP, (v roku 2001 tento podiel predstavoval len 46 %). Aj v nasledovnom období (do roku 2025) sa očakáva silný rast vietnamského hospodárstva a vývoz krajiny bude aj vplyvom pripravovaných dohôd o voľnom obchode rásť každým rokom dvojciferné. Vývoz bude ťahaný najmä priemyslom informačných a komunikačných technológií (IKT), ako aj odevným a textilným priemyslom.

**Export** dosiahol v období január - november 2014 hodnotu 137,33 mld. USD, čo predstavuje medziročný nárast 13,7 %.

**Import** dosiahol v období január - november 2014 hodnotu 135 mld. USD, čo predstavuje medziročný nárast 12,6 %.

**Obchodná bilancia** dosiahla v období január - november 2014 prebytok +2,0 mld. USD.

## c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu

Vývoz. Obratovo najväčšími vývoznými komoditami VSR sú textil a odevy, obuv, mobilné telefóny a ich súčasti, počítače a elektronické súčasti. Do EÚ sa vyvážajú najmä odevy, obuv, káva, nábytok, ryby a morské plody.

Dovoz. Vietnam dováža najmä suroviny potrebné v priemyselnej výrobe, ako látky, plasty, ďalej stroje a zariadenia, elektrické motory, generátory. Z EÚ sa dovážajú najmä stroje a zariadenia, lietadlá, lode, motorové vozidlá, farmaceutika a priemyselný tovar.



#### d) Teritoriálne rozdelenie zahraničného obchodu

**Vývoz.** Najväčšími exportnými partnermi VSR sú USA (vývoz VSR rástol v roku 2014 medziročne o 21 %), EÚ, krajiny zoskupenia ASEAN, Japonsko a Čína.

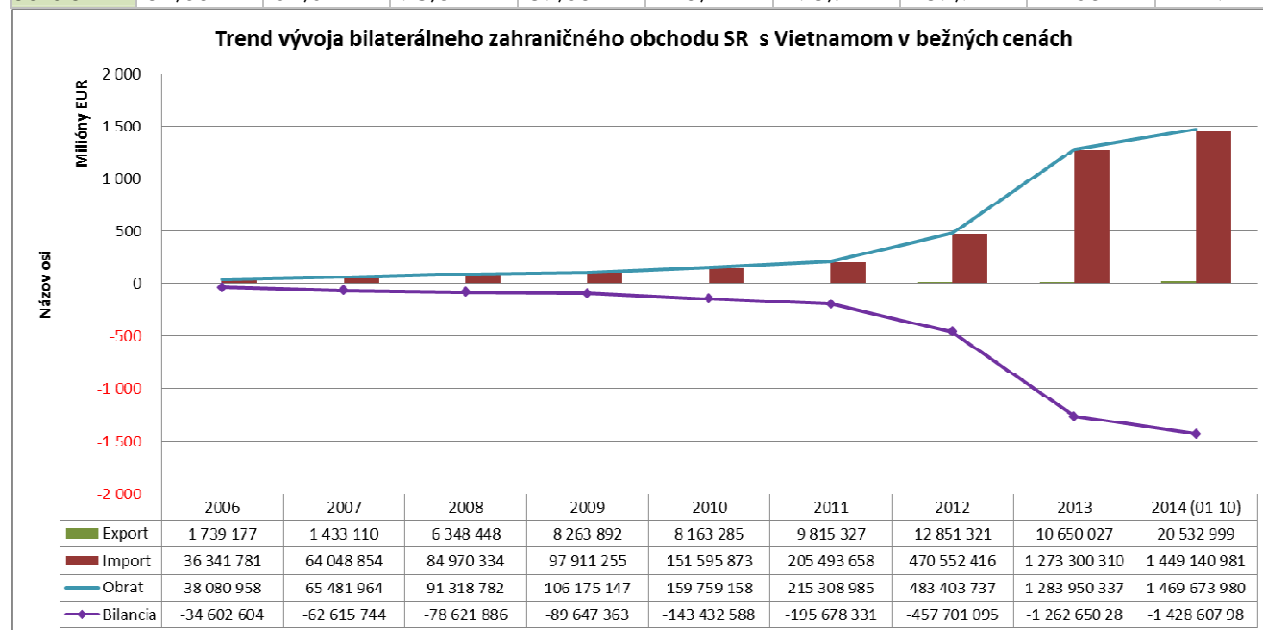
Dlhodobu možno pozorovať nárast podielu najbližších susedov Vietnamu (ČK ASEAN), čo súvisí s prehlbujúcou sa ekonomickou integráciou tohto regiónu a plnením dohôd o voľnom obchode. Aj napriek vzrastajúcemu podielu Číny a krajín ASEAN v teritoriálnej štruktúre vietnamského exportu, vyspelé trhy zostanú i naďalej hlavnými odberateľmi vietnamského exportu (do vyspelých priemyselných krajín smeruje v súčasnosti 2/3 vietnamského exportu).

**Dovoz.** Najväčším importným partnerom VSR je Čína (až 30 % podiel na celkovom importe VSR), krajiny zoskupenia ASEAN, Južná Kórea, Japonsko, EÚ, USA.

#### e) Vývoj zahraničného obchodu so SR (v mil. Eur)

Vývoj obchodnej výmeny medzi SR a VSR (v mil. €):

ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	01-10/ 2014
<b>Dovoz</b>	36,34	64,05	84,97	97,91	151,6	205,49	470,55	1 273	1 449
<b>Vývoz</b>	1,74	1,43	6,35	8,26	8,16	9,81	12,85	10,65	20,53
<b>Obrat</b>	38,08	65,48	91,31	106,18	159,76	215,31	483,40	1 284	1 470
<b>Saldo</b>	-34,60	-62,62	-78,62	-89,65	-143,4	-195,7	-457,7	-1 263	-1 429



Obchodná výmena medzi SR a VSR sa za obdobie 2009-2013 zvýšila 12-násobne, pričom je zaznamenaný najmä prudký rast vietnamského exportu. Celkový obrat bilaterálnej obchodnej výmeny v roku 2013 medziročne vzrástol o 166 % na 1,29 mld. eur, z čoho vývoz SR tvoril len 11,1 mil. eur (medziročný pokles o 16 %) a dovoz do SR až 1,28 mld. euro (medziročný nárast o 171 %). V prvom polroku 2014 rástol vývoz SR v medziročnom porovnaní o 63 % na 7,5 mil. eur, no zároveň prišlo k nárastu dovozu z VSR o 29 % na 826,4 mil. eur a zvýšeniu záporného salda o 28,7% na 818,9 mil. eur.

#### Tovarová štruktúra vzájomného obchodu SR-VSR

**Vývoz SR** Najvýznamnejšou tovarovou skupinou vývozu SR do VSR sú v roku 2014 jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti, ktoré v období 01-06/2014 tvorili až 39 % exportovaného tovaru do VSR (v roku 2013 tento podiel predstavoval len 15,1 %). Druhou najexportovanejšou komoditou sú v súčasnosti surové kože, kožky a usne, ktorých podiel na celkovom vývoze SR klesol z 35,3 % v roku 2013 na 18,36 % v období 01-06/2014. Ďalšie významné vývozné komodity sú vozidlá iné ako kolajové, ich súčasti

a príslušenstvo s 12,3 % podielom v období 01-06/2014 (22,9 % podiel v roku 2013), ako aj výrobky zo železa alebo ocele s 11,1 % podielom v období 01-06/2014 (0,6 % podiel v roku 2013).

Tieto štyri najväčšie tovarové triedy spolu v období 01-06/2014 tvorili až 80 % celkového objemu vývozov.

#### Dovoz SR

Najvýznamnejšou tovarovou skupinou dovozu SR z VSR sú *elektronické stroje a zariadenia, prístroje na záznam zvuku, TV obrazu a ich súčasti*, ktorých podiel na celkovom dovoze v roku 2013 predstavoval 62,6 % a v období 01-06/2014 sa ešte navýšil na 68,13 %. Ďalšími dvomi významnými dovoznými skupinami sú Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti (20 % podiel v období 01-06/2014 a 22,6 % podiel v roku 2013), ako aj Obuv a gamaše (9 % podiel v období 01-06/2014 a 10,9 % podiel v roku 2013). Tieto tri najväčšie tovarové triedy spolu tvoria až 97 % celkového objemu dovozov z VSR. Zvyšné tovarové triedy tvoria menej ako 3 % dovozov.

Bilancia zahraničného obchodu SR s VSR je dlhodobo pasívna. Prevládajúci vietnamský export z veľkej miery súvisí najmä aj s postupným presunom výrobných závodov z Číny do Vietnamu (s cieľom znížiť výrobné náklady). Tieto závody následne vo Vietname vyrábajú a vyvážajú elektronické súčiastky pre firmy pôsobiace na Slovensku (Samsung Galanta, Foxconn Nitra). Súvisí tiež s vývozom elektronických zariadení z VSR do SR, ktoré sú následne vyvážané do okolitých krajín (Samsung Voderady). Podiel elektronických strojov a zariadení a ich súčastí na celkovom exporte VSR do SR prudko rastie, za obdobie prvých 6 mesiacov 2014 narástol medziročne o 34,5 % a elektronické stroje a zariadenia tvoria vyše 68 % celkového exportu VSR do SR.

#### **Investície**

SR má vo VSR v súčasnosti registrovaných 5 investičných projektov v celkovej hodnote 235 mil. USD, čo ju radí na 31. miesto medzi zahraničnými investormi v krajine a presahuje objem investícií ostatných krajín V4. SR v novembri 2013 zahájila výstavbu priemyselného parku v provincii Hoa Binh v severnej časti Vietnamu. Priemyselný park bude vystavaný na ploche 220 ha s investíciou presahujúcou 45 mil. Eur. Súčasťou parku bude pivovar s investíciou v hodnote 86 mil. Eur, ktorý sa v roku 2015 stane najväčším slovenským závädom v Ázii, ako aj tepelná elektrárňa s výkonom 2x25 MW. Ďalším významným investičným projektom SR je výstavba hotelového a kancelárskeho komplexu v Hočiminovom meste.

VSR. Prvým významným vietnamským investorom v SR sa stala spoločnosť FPT Software (dcérska spoločnosť vietnamského IT giganta skupiny FPT), ktorá v júni 2014 prevzala nemeckú spoločnosť RWE IT Slovakia so sídlom v Košiciach. Nová spoločnosť FPT Slovakia bude slúžiť predovšetkým ako stredisko podporných služieb v oblasti podnikového softvéru SAP pre zákazníkov na nemeckom trhu. FPT Slovakia plánuje v krátkej budúcnosti ďalšiu expanziu a aktívna chce byť aj v oblasti vzdelávania, a to v rámci výmenných pobytov a spolupráce FPT univerzity so slovenskými univerzitami technického smeru.

## **V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA**

### **a) Obchodné zvyklosti v teritóriu**

V rámci obchodného styku s VSR je možné realizovať obchodné zámery so štátnymi aj súkromnými firmami. Pri styku so štátnymi inštitúciami je potrebné očakávať byrokratickejší a menej flexibilný prístup. Typickým znakom správania sa štátnych úradníkov je ich „príznačná ústretovosť“, ktorá však končí momentom ukončenia rokovania. Sľuby a súhlasné stanoviská, vyjadrené v jeho priebehu, sú väčšinou len okamžitým gestom na zapôsobenie u partnerov a ich platnosť je veľmi krátkodobá. Z tohto dôvodu je potrebné sa vybaviť vysokou mierou trpezlivosti. Netreba sa však daným správaním nechať odradiť od ďalšej komunikácie a tiež nie je vhodné otvorene vyjadrovať svoju nespokojnosť. Treba si jednoznačne stanoviť svoj cieľ a postupne sa k nemu prepracovať.

V rámci vybavovania formalít spojených s uskutočnením obchodu je zrejmy veľmi záhlavý, byrokratický prístup. Prekážky, kladené najmä zahraničným exportérom, sú niekedy „na hrane“ podmienok WTO. Tarifné a netarifné bariéry obchodu podstatne zníži až Dohoda o voľnom obchode (FTA) medzi EÚ a VSR, ktorá je v súčasnosti v procese vyjednávania a jej podpis sa očakáva v priebehu roka 2015. Uzavretie FTA EÚ-VSR výrazne uľahčí spoločnostiam z EÚ vstup na vietnamský trh a naopak.

Pozdrav - tradičný vietnamský spôsob pri pozdrave je podanie ruky, v takomto prípade je podanie ruky spojené so zápisťou partnera, trvanie ktorého býva podstatne dlhšie než u nás.

Vizitky – podobne ako v celej Ázii, aj vo Vietname, je výmena vizitiek pri spoločenskom a obchodnom styku samozrejmosťou. Za zdvorilú formu je považované odovzdanie a prevzatie vizitky oboma rukami. Odovzdanie vizitky jednou rukou, či dokonca jej polozenie na stôl (podobne i odovzdávanie peňazí pri platení) je spoločensky neprijateľné. Pri rokovaniach je vhodné získať vizitku ponechať pred sebou na stole ako znamenie úcty – okamžité založenie vizitky je považované za výraz nezáujmu.

Odev – so zvyšujúcou sa životnou úrovňou a množstvom spoločenských stykov sa v minulosti zaužívaná vietnamská neformálnosť v odievaní prispôsobuje západným zvyklostiam. Pri formálnom spoločenskom styku je samozrejmosťou použitie spoločenského odevu, prípadne v horúcom letnom počasí len košeľe s kravatou.

V zmysle ázijskej mentality je veľkou výhodou úspešné nadviazanie osobných kontaktov. Formálny, len písomný spôsob komunikácie, vedie k úspechu len vo výnimočných prípadoch.

#### Klasifikácia tovaru a kvalitatívne požiadavky na tovar

Vo Vietname existuje vysoká rozdielnosť v kvalitatívnej úrovni tovarov: od nekvalitného tovaru väčšinou čínskej či juhoázijskej výroby v pouličných stánkoch až po drahé výrobky prestížnych svetových značiek v luxusných obchodných domoch. Rozsah maloobchodných záruk vyžadovaných predpismi je nižší ako v krajinách EÚ. V očiach Vietnamcov majú komodity z EÚ automaticky lepšiu kvalitu oproti komoditám z juhovýchodnej Ázie.

#### Balenie a doprava

Vzhľadom na geografickú vzdialenosť VSR a SR je pri väčších a nie príliš drahých komoditách jedinou ekonomicky únosnou formou transportu kombinácia námornej, cestnej a železničnej dopravy. Dopravná doba je okolo 6 týždňov. Letecká doprava je logickou alternatívou v prípade tovarov s vyššou kilogramovou cenou. Balenie musí vyhovovať charakteristike tovaru a zvolenej forme transportu.

#### Označovanie tovaru

Dôležitou súčasťou splnenia dovozných podmienok sú požiadavky na dodržanie priemyselných a spotrebiteľských štandardov, na označenie výrobkov, vrátane vietnamského označenia a popisu, bezpečnostných a hygienických štandardov, farmaceutických predpisov atď. Vhodná taktika býva ponechať etikety v angličtine a doplniť ich nálepkami s vietnamským prekladom.

### **b) Vyhodnotenie odbytových možností SR**

Príležitosti pre slovenské firmy sa otvárajú najmä v oblastiach, preferovaných vládou VSR:

- energetika,
- infraštruktúra,
- priemyselná výroba - nové technológie a zariadenia,
- strojárstvo – modernizácia strojov a zariadení (obuvnícke a textilné stroje, obrábacie a tvarovacie stroje, tlačiarenské a polygrafické stroje),
- obranný priemysel,
- ťažobný priemysel – dodávka technológií,
- informačné technológie a SW,
- poľnohospodárstvo a spracovanie poľnohospodárskych produktov,
- zdravotníctvo,
- ekologické technológie - čistiarene odpadových vôd, spaľovne odpadov.

Záverečný protokol z 1. zasadnutia Medzivládnej zmiešanej komisie SR-VSR pre hospodársku spoluprácu (Hanoi, apríl 2013) definuje ďalšie smery rozvoja bilaterálnej spolupráce najmä na oblasti: energetika, budovanie infraštruktúry, doprava, obranný priemysel, financie

a bankovníctvo, pôdohospodárstvo, vodné a lesné hospodárstvo, ochrana životného prostredia a zdravia, veda, výskum a vzdelávanie.

Obchodno-investičné aktivity slovenských podnikateľských subjektov sa v ostatnom období sústreďujú na prioritné oblasti vietnamskej ekonomiky, akými sú budovanie infraštruktúry, rozvoj sektora energetiky, priemyselná výroba. Výstavba priemyselného parku, ktorý SR začala budovať v roku 2013 v severnej provincii Hoa Binh, ako aj plánovaná výstavba ropovodu z Vietnamu do Laosu v strednom Vietname tak majú významnú podporu najvyšších politických štruktúr VSR.

Informácie o obchodno-investičných príležitostiach vo Vietname možno nájsť na adrese:

[http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com\\_content&view=category&layout=blog&id=272&Itemid=250](http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=272&Itemid=250)

### c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Vstupom Vietnamu do WTO a významnými aktivitami v rámci združenia ASEAN či AFTA sa výrazne otvoril vietnamský trh. Silné zastúpenie vo Vietname majú susedné krajiny a vyspelé štáty sveta. Napriek tomu je trh stále nenasýtený a pre slovenské firmy je veľa obchodných príležitostí. Predpokladom efektívnosti aktivít slovenských firiem na vietnamskom trhu je čo najdetailnejšie poznanie miestnych podmienok.

#### Výhody:

- členstvo Slovenska v EÚ,
- členstvo SR v eurozóne je automaticky vnímané v očiach Vietnamcov ako úspech, vyplývajúci z vyspelosti hospodárstva krajiny,
- dlhoročná priateľská tradícia, historická spolupráca medzi Vietnamom a Slovenskom,
- prítomnosť občanov VSR, ktorí v minulosti študovali a pracovali na Slovensku (ČSSR), a ktorí v súčasnosti zastávajú vysoké pozície v štátnej a súkromnej sfére,
- automatické pozitívne vnímanie slovenského partnera t.j. európskeho partnera, majúceho kredit korektnosti a profesionality.

#### Nevýhody:

- veľká konkurencia,
- geografická vzdialenosť,
- výpadok aktivít slovenských firiem po dočasnom ukončení činnosti ZÚ SR v roku 2004.

#### Cenová politika

- Najobvyklejšou platobnou podmienkou pri exporte do Vietnamu je dokumentárny neodvolateľný akreditív. V prípade menších obchodov s neoverenými partnermi (najmä malými súkromnými firmami) sa využíva aj platba vopred.
- Pri nákupe tovaru investičného charakteru, alebo rôznych väčších dodávok, vietnamskí partneri požadujú poskytnutie výhodného úveru vrátane rôzne dlhých odkladov splátok.
- Platobnú morálku vietnamských klientov možno vo všeobecnosti označiť za dobrú. Opatrnosť je potrebná najmä pri obchodovaní s neznámymi malými súkromnými firmami, ktoré sa ľahko môžu dostať do platobných problémov (najmä ak je obchod uzatváraný korešpondenčne).

### d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

#### Víza do Vietnamu.

Občania SR potrebujú pri vstupe do Vietnamu víza, o ktoré môžu požiadať na Veľvyslanectve Vietnamskej socialistickej republiky v Slovenskej republike.

#### Kontakt:

- Adresa: Dunajská ulica 15, Bratislava
- Tel. č.: +421-2-5245 1263

#### Požiadavky k podaniu žiadosti o víza:

- platný cestovný pas (s platnosťou min. ďalších 6 mesiacov po návrate),
- vyplnená žiadosť s 2 fotografiami,
- uhradenie poplatku.

**Platnosť:** 1-mesačné, 3-mesačné a 6-mesačné vízum.

Od vízovej povinnosti sú oslobodení držiteľia diplomatických pasov.



### Dopravné spojenie so SR

Priame letecké spojenie medzi SR a VSR neexistuje. Najvhodnejšou alternatívou sú spojenia do Hanoja a Hočiminovho mesta z medzinárodných letísk vo Viedni (Austrian Airlines, Qatar Airways), v Moskve (Aeroflot), vo Frankfurtě n/M (Vietnam Airlines). K cenovo najvýhodnejším ponukám patria aj lety spoločnosti China Airlines cez Taipei.

### Krajanovia

Vo Vietname žije len veľmi malý počet slovenských krajanov. Ide predovšetkým o občanov, ktorí sú v príbuzenskom vzťahu s občanmi VSR, ktorí v minulosti študovali resp. pracovali v SR.

### Sviatky

- TET (lunárny nový rok) - najvýznamnejší vietnamský sviatok. Termín je pohyblivý a väčšinou pripadá na prelom mesiacov január a február. TET trvá štyri dni, no väčšina Vietnamcov spája TET s týždennou dovolenkou. Štátna správa, priemysel a služby v tomto období prakticky nefungujú.
- 30. apríl - Deň víťazstva (30.4.1975) a zjednotenia severného a južného Vietnamu.
- 1. máj – sviatok práce.
- 2. september - Deň vyhlásenia Deklarácie nezávislosti Vietnamskej demokratickej republiky (2.9.1945).

### Internetové informačné zdroje:

<a href="http://www.moit.gov.vn">www.moit.gov.vn</a>	Ministerstvo priemyslu a obchodu VSR
<a href="http://www.mpi.gov.vn">www.mpi.gov.vn</a>	Ministerstvo plánovania a investícií VSR
<a href="http://www.mofa.gov.vn">www.mofa.gov.vn</a>	Ministerstvo zahraničných vecí VSR
<a href="http://www.mt.gov.vn">www.mt.gov.vn</a>	Ministerstvo dopravy VSR
<a href="http://www.agroviet.gov.vn">www.agroviet.gov.vn</a>	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
<a href="http://www.mof.gov.vn">www.mof.gov.vn</a>	Ministerstvo financií VSR
<a href="http://www.moj.gov.vn">www.moj.gov.vn</a>	Ministerstvo spravodlivosti VSR
<a href="http://www.caicachanhchinh.gov.vn">www.caicachanhchinh.gov.vn</a>	Ministerstvo vnútra VSR
<a href="http://www.na.gov.vn">www.na.gov.vn</a>	Národné zhromaždenie VSR
<a href="http://www.sbv.gov.vn">www.sbv.gov.vn</a>	Štátna banka Vietnamu
<a href="http://www.gso.gov.vn">www.gso.gov.vn</a>	Hlavný štatistický úrad VSR
<a href="http://www.evn.com.vn">www.evn.com.vn</a>	Vietnamská energetická spoločnosť
<a href="http://www.vietrade.gov.vn">www.vietrade.gov.vn</a>	Agentúra na podporu obchodu a investícií
<a href="http://www.vcci.com.vn">www.vcci.com.vn</a>	Vietnamská obchodná a priemyselná komora
<a href="http://www.vietnamtrade.org">www.vietnamtrade.org</a>	internetový portál Vietnamtrade
<a href="http://www.vir.com.vn">www.vir.com.vn</a>	Vietnam Investment Review
<a href="http://www.vibforum.vcci.com.vn">www.vibforum.vcci.com.vn</a>	Vietnam Business Forum
<a href="http://www.vneconomy.com.vn">www.vneconomy.com.vn</a>	Vietnam Economic Times
<a href="http://www.vietnamlaws.com">www.vietnamlaws.com</a>	Phillips Fox Vietnam Laws Online
<a href="http://news.vnanet.vn/vietnamlaw/">http://news.vnanet.vn/vietnamlaw/</a>	Vietnam Law & Legal Forum
<a href="http://www.worldbank.org/vn">www.worldbank.org/vn</a>	Svetová banka vo Vietname
<a href="http://eeas.europa.eu/delegations/vietnam/">http://eeas.europa.eu/delegations/vietnam/</a>	zastúpenie EÚ vo Vietname
<a href="http://www.eurochamvn.org">www.eurochamvn.org</a>	Európska obchodná komora EuroCham vo VSR
<a href="http://www.wto.org">www.wto.org</a>	WTO
<a href="http://www.aseansec.org">www.aseansec.org</a>	ASEAN

### Najdôležitejšie obchodno-priemyselné komory a asociácie vo VSR:

Viet Nam Chamber of Commerce and Industry (VCCI) - [www.vcci.com.vn](http://www.vcci.com.vn)  
Viet Nam Electronic Industries Association (VEIA) - [www.veia.org.vn](http://www.veia.org.vn)  
Viet Nam Software Association (VINASA) - [www.vinasa.org.vn](http://www.vinasa.org.vn)  
Viet Nam Association of Mechanical Industry (VAMI) - [www.vami.com.vn](http://www.vami.com.vn)  
Viet Nam Association of Seafood Exporters and Producers (VASEP) - [www.vasep.com.vn](http://www.vasep.com.vn)  
Handicraft And Wood Industry Association (HAWA) - [www.hawa.com.vn](http://www.hawa.com.vn)  
Viet Nam Leather and Footwear Association (LEFASO) - [www.lefaso.org.vn](http://www.lefaso.org.vn)  
Viet Nam Textile and Clothing Association (VITAS) - Email: [vitashn@hn.vnn.vn](mailto:vitashn@hn.vnn.vn)  
Viet Nam Plastics Association (VPAS) - [www.vpas.vn](http://www.vpas.vn)  
Viet Nam Fruit Association (VINAFRUIT) - [www.vinafruit.com](http://www.vinafruit.com)  
Viet Nam Steel Association (VSA) - [www.vsa.com.vn](http://www.vsa.com.vn)  
Viet Nam Pulp and Paper Association (VPPA) - [www.vppa.vn](http://www.vppa.vn)  
Viet Nam Association of Liquor, Beer and Beverage - [www.vba.com.vn](http://www.vba.com.vn)  
Vietnam Food Association (VFA) - [www.vietfood.org.vn](http://www.vietfood.org.vn)  
Viet Nam Banks Association (VNBA) - [www.vnba.org.vn](http://www.vnba.org.vn)  
Viet Nam National Cement Association (VNCA) - [www.vnca.org.vn](http://www.vnca.org.vn)  
Viet Nam Association of Small and Medium Enterprises (VINASME) - [www.vinasme.vn](http://www.vinasme.vn)  
Viet Nam Building Ceramic Association (VIBCA) - [www.vnceramic.org.vn](http://www.vnceramic.org.vn)  
Viet Nam Tourism Association (VITA) - [www.vita.vn](http://www.vita.vn)  
Viet Nam Association of Construction Contractors (VACC) - Email: [vacc@hn.vnn.vn](mailto:vacc@hn.vnn.vn)  
Viet Nam Pharmaceutical Companies Association (VNPCA) - [www.vnPCA.gov.vn](http://www.vnPCA.gov.vn)

Príloha č.2

**Najvýznamnejšie položky vývozu SR do VSR** (v tis. €)

TR	HS2	Najvýznamnejšie položky vývozu SR do VSR	Vývoz 1-10/2014	Podiel (v %)	Vývoz 2013	Podiel (v %)
		<b>SPOLU</b>	<b>20 533</b>	<b>100,0</b>	<b>10 650</b>	<b>100,0</b>
XVI	84	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti:	8 359	40,71	1 682	15,1
VIII	41	Surové kože a kožky (iné ako kožušiny) a usne:	2 838	13,82	3 922	35,3
XVII	87	Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo:	2 622	12,7	2 550	22,9
XVI	85	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	1 215	5,92	764	6,9
XX.	95	Hračky, hry a športové potreby; ich časti súčasti a príslušenstvo:	921	4,49	297	2,7
XV	73	Výrobky zo železa alebo ocele	857	4,18	69	< 1,0
VII	39	Plasty a výrobky z nich:	321	1,56	432	3,9
XVIII	90	Nástroje a prístroje optické, fotografické, meracie, lekárske	256	1,25	211	1,9
XII	64	Obuv, gamaše a podobné predmety; časti týchto predmetov:	218	1,06	258	2,3
IV	22	Nápoje, liehoviny a ocot:	117	0,57	113	1,0

Príloha č.3

**Najvýznamnejšie položky dovozu SR z VSR** (v tis. €)

TR	HS2	Najvýznamnejšie položky dovozu SR z VSR v 2013	Dovoz 1-10/2014	Podiel (v %)	Dovoz 2013	Podiel (v %)
		<b>SPOLU</b>	<b>1 449 140</b>	<b>100</b>	<b>1 273 853</b>	<b>100,0</b>
XVI	85	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	990 519	68,35	798 997	62,6
XVI	84	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti:	282 394	19,49	287 949	22,6
XII	64	Obuv, gamaše a podobné predmety; časti týchto predmetov:	133 890	9,24	139 558	10,9
XI	62	Odevy a odevné doplnky, iné ako pletené alebo háčkované:	12 956	0,89	14 987	1,2
II	09	Káva, čaj, maté a koreniny:	3 824	0,26	7 684	0,6
XV.	73	Výrobky zo železa alebo ocele:	3 230	0,22	3 008	0,2
XI	61	Odevy a odevné doplnky, pletené alebo háčkované:	3 017	0,21	2 081	0,2
XVII	87	Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo:	545	0,04	1 920	0,2